

NHẮC LẠI KIẾN THỨC

Em hãy nhắc lại 2 thể loại
văn học đã học ở lớp 6

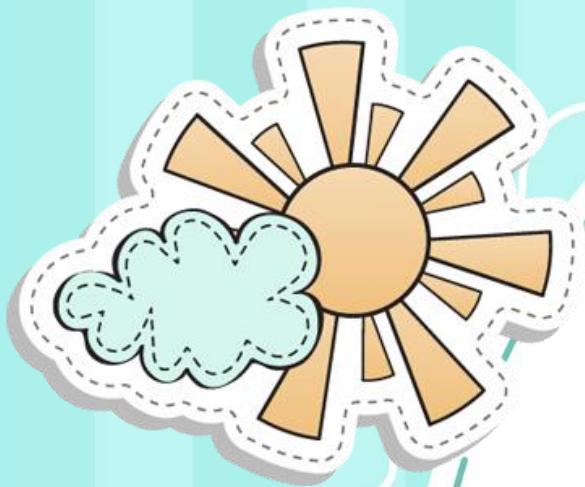
Tự sự

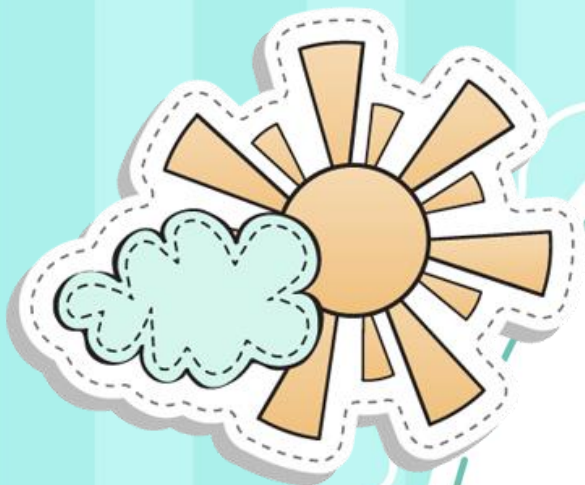
Miêu tả

ABC

Tìm hiểu chung về
văn biểu cảm

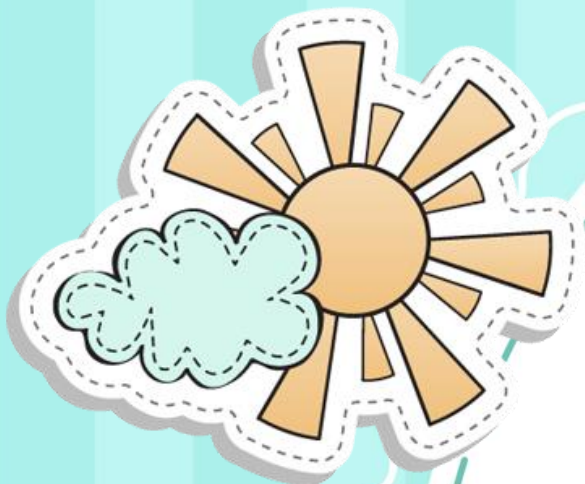

Mục lục

- I. Nhu cầu biểu cảm và văn biểu cảm
- II. Luyện tập

I.

Nhu cầu biểu cảm
và văn biểu cảm

1. NHU CẦU BIỂU CẢM CỦA CON NGƯỜI

+ nhu: cần phải có; + cầu: mong muốn

→ nhu cầu: mong muốn có.

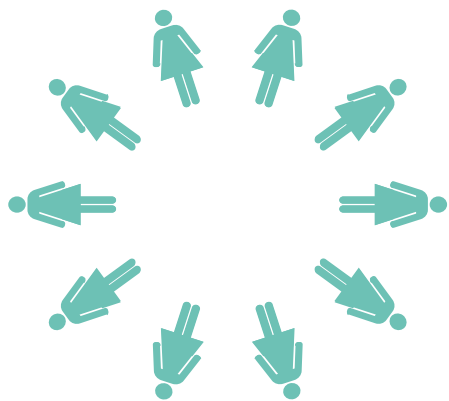
Thử vận dụng từ Hán Việt giải thích nghĩa đen

+ biểu: thể hiện ra bên ngoài;
các yếu tố “nhu, cầu, biểu, cảm”

+ cảm: rung động và mê phục

→ biểu cảm: rung động được thể hiện ra bằng lời văn, thơ.

→ *Nhu cầu biểu cảm là mong muốn được bày tỏ những rung động của mình thành lời văn, lời thơ.*

Đọc 2 bài ca dao sau và cho biết nội dung bài đó
bộc lộ cảm xúc gì?

*Thương thay con cuốc giữa trời
Dầu kêu ra máu có người nào nghe*

*Đứng bên ni đồng, ngó bên tê đồng, mênh mông bát ngát
Đứng bên tê đồng ngó bên ni đồng, bát ngát mênh mông*

*Thân em như chẹn lúa đòng đòng
Phát phơ dưới ngọn nắng hồng ban mai*

*Thương thay con cuốc giữa trời
Dẫu kêu ra máu có người nào nghe*

→ Đồng cảm, thương xót cho con cuốc cứ kêu hoài, kêu mãi mà người đời vẫn không nghe, không chú ý.

→ *Thương xót cho những thân phận thấp cổ bé họng.*

*Đứng bên ni đồng, ngó bên tê đồng, mênh mông bát ngát
Đứng bên tê đồng ngó bên ni đồng, bát ngát mênh mông
Thân em như chẹn lúa đòng đòng
Phát phơ dưới ngọn nắng hồng ban mai*

→ Ngợi ca cánh đồng rộng lớn bao la

→ Ngợi ca vẻ đẹp trẻ trung, đầy sức sống của cô gái

Đề mong được chia
sẻ, đồng cảm (những
vui buồn. .)

Khi có những tình cảm đẹp chất
chứa muốn biểu hiện, tỏ lộ cho
người khác biết → biểu cảm.

Theo em, người
ta tỏ lộ tình
cảm để làm gì?

Ca dao, bức thư, bài
thơ, bài văn.

Người ta biểu
cảm bằng
phương tiện
nào?

2. ĐẶC ĐIỂM CHUNG CỦA VĂN BIỂU CẢM

Nhiệm vụ

VD – sgk - tr72

Nhóm 1,
đoạn 1

Nhóm 2,
đoạn 2

Nội dung thảo luận

1. Nội dung biểu đạt của đoạn văn là gì? Nội dung ấy có đặc điểm gì khác so với nội dung của văn bản tự sự và miêu tả?
2. PTBD tình cảm, cảm xúc ở hai đoạn văn trên

Văn bản (1)

01

✓ Nội dung: Nỗi nhớ bạn gắn liền với những kỉ niệm.

02

✓ Nhận xét: Nội dung chủ yếu là bộc lộ cảm xúc, bên cạnh đó vẫn có yếu tố kể và tả.

03

✓ PTBĐ: Sử dụng những từ ngữ trực tiếp nói lên tình cảm của mình: *Thương nhớ ơi, thế mà, xiết bao mong nhớ* → biểu hiện trực tiếp.

Văn bản (2)

01

✓ Nội dung: Tình cảm gắn bó với quê hương, đất nước.

02

✓ Nhận xét: Nội dung chủ yếu là bộc lộ cảm xúc, bên cạnh đó vẫn có yếu tố kể và tả.

03

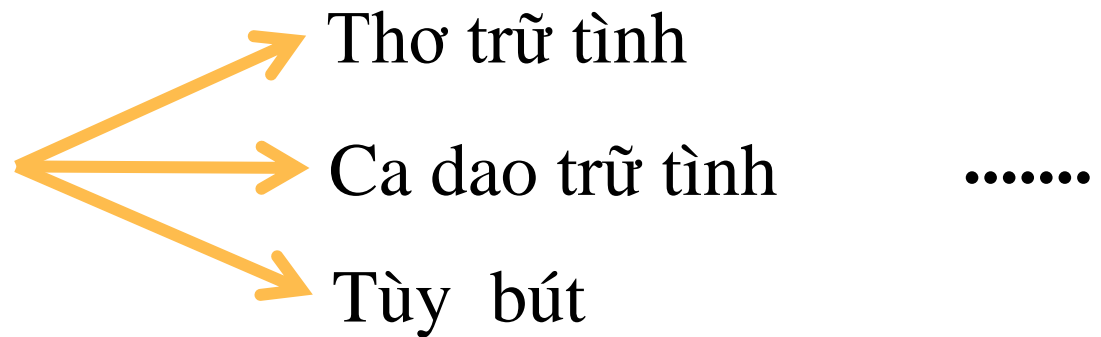
✓ PTBĐ: Sử dụng các phép tu từ, chuỗi hình ảnh → biểu hiện gián tiếp.

KẾT LUẬN

✓ Văn biểu cảm là văn bản viết ra nhằm biểu đạt tình cảm, cảm xúc, sự đánh giá của con người đối với thế giới xung quanh.

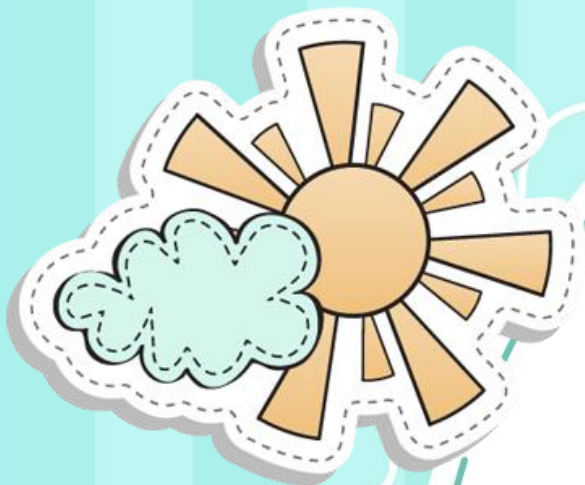
→ Khởi gợi sự đồng cảm nơi người đọc bởi những tình cảm đẹp, nhân văn.

✓ Văn biểu cảm
= Văn trữ tình

✓ Cách thức biểu đạt: Trực tiếp/ Gián tiếp

II.

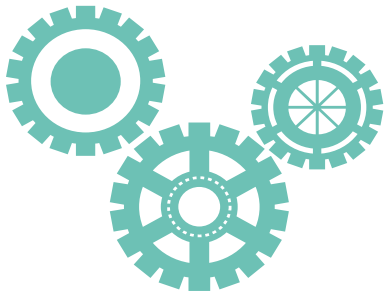

Luyện tập

BÀI 1 – SGK – TR73 + 74

- Đoạn 1: miêu tả hoa hải đường dưới góc độ sinh học.
- Đoạn 2 là đoạn văn biểu cảm vì:
 - + Nhà văn bộc lộ sự yêu thích của mình với hoa hải đường “ Từ cổng vào, lần nào tôi cũng phải dừng lại ngắm”.
 - + Nhà văn sử dụng rất nhiều những liên tưởng, so sánh để thấy được hết vẻ đẹp của hoa hải đường.
 - + Tác giả sử dụng biểu cảm trực tiếp và gián tiếp để bày tỏ cảm xúc, sự yêu thích đối với hoa hải đường.

BÀI 2 – SGK – TR74

Sông núi
nước Nam

Khẳng định chủ quyền của nước Nam.

Khẳng định quyết tâm bảo vệ chủ quyền
phương Nam.

Phò giá
về kinh

Chiến thắng hào hùng của dân tộc trong
cuộc chống quân Mông Nguyên xâm lược
ở thời Trần.

Lời động viên xây dựng, phát triển đất
nước, niềm tin sắt đá vào sự bền vững
muôn đời của đất nước.

Thi kể tên một số bài văn biểu cảm

“Cây tre Việt Nam “- Thép Mới...

“Lao xao”- Duy Khán

“Cuộc chia tay của
những con búp bê”-
Khánh Hoài

Mục đích của văn bản biểu cảm là gì?

A. Bàn luận về một hiện tượng trong cuộc sống.

B. Kể lại một câu chuyện cảm động.

C. Bộc lộ tình cảm, cảm xúc của con người trước những sự vật hiện tượng trong đời sống.

D. Được viết bằng thơ.

Dòng nào sau đây nói đúng về văn biểu cảm?

A. Không có lí lẽ, lập luận.

B. Cảm xúc có thể được bộc lộ trực tiếp và gián tiếp.

C. Cảm xúc chỉ thể hiện trực tiếp.

D. Chỉ thể hiện cảm xúc, không có yếu tố miêu tả và tự sự.

Văn biểu cảm là loại văn có đặc điểm gì nổi bật?

A. Lập luận chặt chẽ.

B. Kể chuyện chi tiết, tỉ mỉ.

C. Bộc lộ tình cảm mạnh mẽ.

D. Miêu tả tinh tế, sinh động.

Đọc đoạn thơ “Lời ru của mẹ” – Xuân Quỳnh và cho biết nội dung chính của đoạn thơ là gì?

*Mai rồi con lớn khôn
Trên đường xa nắng gắt
Lời ru là bóng mát
Lúc con lên núi thăm
Lời ru cũng gập ghềnh
Khi con ra biển rộng
Lời ru thành mênh mông...*

A. Bộc lộ sự xúc động khi được nghe lời mẹ ru

B. Bộc lộ sự kính trọng của con và mẹ

C. Kể lại những lời ru của mẹ

D. Bộc lộ tình yêu vô bờ bến của mẹ dành cho con

**Đọc đoạn thơ sau đây và
cho biết PTBĐ chính
của đoạn thơ là gì?**

*Mùa thu nay đã khác rồi
Tôi đứng vui nghe giữa núi đồi
Gió thổi rừng tre phấp phới
Trời thu thay áo mới
Trong biếc nói cười thiết tha*
(Nguyễn Đình Thi)

A. Miêu tả

B. Biểu cảm

C. Tự sự

D. Nghị luận

**Đọc đoạn thơ sau của
Nguyễn Đình Thi và cho
biết nội dung chính của
đoạn thơ là gì?**

*Mùa thu nay đã khác rồi
Tôi đứng vui nghe giữa núi đồi
Gió thổi rừng tre phấp phới
Trời thu thay áo mới
Trong biếc nói cười thiết tha*

- A. Bộc lộ niềm vui của tác giả khi chứng kiến vẻ đẹp của mùa thu
- B. Kể về những sự kiện diễn ra trong mùa thu
- C. Miêu tả vẻ đẹp của mùa thu đất nước
- D. Khẳng định sự khác biệt của mùa thu với những mùa thu trước

Xác định nội dung chính của đoạn văn sau:

Nắng bây giờ bắt đầu len tới, đốt cháy rừng cây . Những cây thông chỉ cao quá đầu, rung tí trong nắng những ngón tay bằng bạc dưới cái nhìn bao che của những cây tử kinh thỉnh thoảng nhô cái đầu màu hoa cà lên trên màu xanh của rừng . Mây bị nắng xua, cuộn tròn lại từng cục, lăn trên các vòm lá ướt sương, rơi xuống đường cái, luồn cả vào gầm xe.

A. Giới thiệu về thiên nhiên Sa Pa

B. Miêu tả về cảnh Sa Pa

C. Bộc lộ cảm xúc về cảnh thiên nhiên Sa Pa

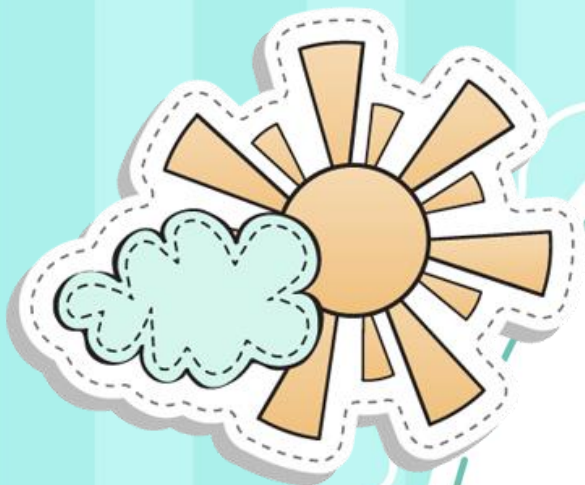
D. Kể lại chuyến đi lên Sa Pa

Bài tập về nhà

Bài tập 1: Xác định nhanh phương thức biểu đạt của các văn bản.

Bài tập 2: Các nhóm thi kể lại một văn bản có phương thức biểu đạt chính là biểu cảm.

Bài tập 3: Viết đoạn văn biểu đạt về chủ đề : Ngày khai trường đầu tiên.

ABC

Tạm biệt!

